

**Honorowy Patronat
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Bronisława Komorowskiego**

Dwudziestolecie demokratycznych wyborów w Polsce

Światowy Dzień Wyborów 2011

Toruń, 2-3 lutego 2011 roku

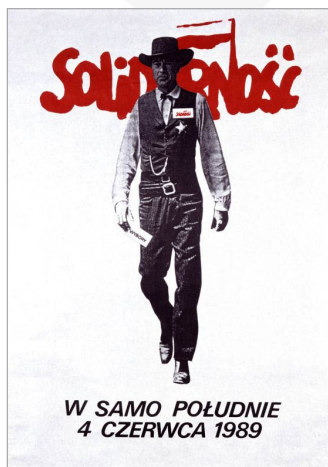
www.pkw.gov.pl · www.csw.umk.pl/ged

Dwudziestolecie demokratycznych wyborów w Polsce

Rok 1991 przyniósł Polsce kilka ważnych, istotnie modyfikujących charakter ustroju i scenę polityczną, zmian.

Po przeprowadzonych w 1990 roku pierwszych demokratycznych wyborach do rad gmin – będących konsekwencją reaktywowania po kilkudziesięciu latach samorządu terytorialnego w Rzeczypospolitej, po pierwszych bezpośrednich i powszechnych wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – przeprowadzonych również w 1990 roku, nadszedł czas na pierwszą wolną i w pełni demokratyczną elekcję do parlamentu. W czerwcu 1989 roku – tuż po zawarciu porozumień Okrągłego Stołu – wybrane zostały wprowadzić Sejm i Senat, ale przyspieszenie procesu demokratyzacji wymusiło zmiany i w tym zakresie. Zwłaszcza Sejm „kontraktowy”, pochodzący z nie w pełni demokratycznych wyborów, wyraźnie „nie mieścił się” w nowym systemie organów demokratycznego już państwa.

W dniu 28 czerwca 1991 roku uchwalona została Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Przewidywała ona, iż wybory do tego organu będą powszechne, bezpośrednie, równe, przeprowadzone w głosowaniu tajnym oraz – co znamienne – wolne. Podział mandatów następować miał według reguły proporcjonalności. Ordynacja sejmowa z 1991 roku nadała również nowy kształt ustrojowy Państwowej Komisji Wyborczej. Utrzymano jej, wprowadzony dla wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 1990 roku, sędziowski skład, postanawiając jednak, iż ma ona funkcjonować jako organ stały, właściwy w sprawach przygotowania, organizacji i przeprowadzania wyborów. W konsekwencji postanowiono o utworzeniu również działającego w permanencji Krajowego Biura Wyborczego, jako urzędu zapewniającego techniczno-administracyjną pomoc w wykonywaniu zadań

Wybory „kontraktowe”. Plakat wyborczy „Solidarność”

PKW oraz przedstawiciele KBW i OKW nr 4 i 5 wraz z Pierwszym Prezesem SN. Ogłoszenie wyników wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2009 roku
fot. Maciej Kobiątko

Państwowa Komisja Wyborcza. Ogłoszenie wyników wyborów samorządowych w 2006 roku
fot. Maciej Kobiątko

Państwowej Komisji Wyborczej. Dla obsługi innych organów wyborczych powołano natomiast – jako instytucje stałe – wojewódzkie biura wyborcze, przekształcone następnie w delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

Podstawowe reguły elekcji, wprowadzone Ordynacją z 1991 roku, przejęte zostały w późniejszych sejmowych ustawach wyborczych z lat 1993 i 2001. Utrzymano w nich również – w nieco tylko zmodyfikowanej postaci – trzon stałej, profesjonalnej administracji wyborczej, funkcjonującej sprawnie do dziś.

W dniu 27 października 1991 roku przeprowadzone zostało głosowanie w pierwszych w pełni wolnych i demokratycznych wyborach parlamentarnych – do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej. Wprowadzić wyłoniony w nich Sejm, nazwany później „rozcłonkowanym”, składający się z przedstawicieli aż 29 komitetów wyborczych, nie przetrwał pełnej kadencji, ale do historii odszedł Sejm „kontraktowy”, a wszystkie główne organy władzy w Rzeczypospolitej uzyskały demokratyczną legitymację.

🕒 Dzień I – Środa, 2 lutego 2011 roku

Sesja I

Prowadzący — Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej
Stefan Jaworski

- 11.00 Powitanie
11.15 Wystąpienia okolicznościowe

13.00 Przerwa kawowa

Sesja II

Prowadzący — prof. dr hab. Paweł Sarnecki

- 13.20 Rozpoczęcie
13.25 *Pozycja ustrojowa i znaczenie stałych organów wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej* — prof. dr hab. Andrzej Szymt, prof. dr hab. Andrzej Sokala
13.45 *Kodeks wyborczy jako szansa dla stabilizacji prawa wyborczego* — prof. dr hab. Krzysztof Skotnicki, dr Anna Rakowska
14.05 Zamknięcie sesji

14.10 Lunch

Sesja III

Prowadzący — prof. dr hab. Krzysztof Skotnicki

- 15.40 Rozpoczęcie
15.45 *Dylematy twórców Ordynacji wyborczej z 1991 roku* — prof. dr hab. Stanisław Gebethner
16.05 *Problemy wyborów samorządowych w orzecznictwie sądów administracyjnych* — dr Katarzyna Właźlak, dr Renata Lewicka, dr Marek Lewicki
16.25 *Wybrane problemy prawa wyborczego do organów jednostek samorządu terytorialnego* — doc. dr Janusz Mordwiłko
16.45 Dyskusja
17.25 Zamknięcie sesji

19.30 Uroczysta kolacja

🕒 Dzień II – Czwartek, 3 lutego 2011 roku

„Młodzi głosują”*

Prowadzący — dr Bartłomiej Michalak

Warsztaty

- 9.00 Alternatywne sposoby głosowania
9.25 Przymus wyborczy
9.50 Głosowanie w Rzeczypospolitej Polskiej

Spotkanie z ekspertami

- 10.30 Powitanie
10.45 Prezentacja wyników ankiety *Młodzi głosują*
11.00 Wypowiedzi ekspertów
11.30 Dyskusja

Jubileusz „Studiów Wyborczych”

Prowadzący — Sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej Kazimierz W. Czaplicki

- 14.00 Wystąpienie prof. dr hab. Krzysztofa Skotnickiego
14.15 Recenzja prof. dr hab. Ryszarda Chruściaka

15.00 Lunch

Wykład im. prof. dr. Wacława Komarnickiego

Prowadzący — prof. dr hab. Andrzej Sokala

- 17.00 Powitanie i wprowadzenie
17.20 *Partycypacja wyborcza kobiet – wyzwania i dylematy* — prof. dr hab. Arkadiusz Żukowski
18.15 Dyskusja

20.00 Uroczysta kolacja

* Dla gości nieuczestniczących w spotkaniu z młodzieżą w czwartek, w godzinach przedpołudniowych przewidziany jest program turystyczny.

„Młodzi głosują”

„Młodzi głosują” to jedna z imprez towarzyszących obchodom Światowego Dnia Wyborów, których gospodarzem w Polsce jest od 2009 roku Centrum Studiów Wyborczych UMK.

Celem akcji jest popularyzowanie wśród młodzieży wiedzy na temat istoty, funkcji i celów wyborów oraz mechanizmów służących do ich realizacji. Akcja jest kierowana do ludzi, którzy dopiero rozpoczynają swoją przygodę wyborczą.

Długofalowym założeniem akcji jest kształtowanie postaw obywatelskich, przywiązania do instytucji demokratycznych, a w konsekwencji pobudzanie społecznej aktywności w sferze publicznej. Młodzi ludzie, którzy dopiero co wkraczają w dorosłe życie, są ważną społecznie grupą, często posiadającą już dość sprecyzowane poglądy na rzeczywistość.

Aktywny udział w takich inicjatywach, jak „Młodzi głosują” pozwala im nie tylko uzyskać nowe informacje i niezbędną wiedzę do późniejszego, opartego na racjonalnych podstawach, formułowania przemyślanych decyzji politycznych, ale również spotkać się z ekspertami oraz zobaczyć jak wybory wyglądają „od kuchni”. Ideą przyświecającą organizatorom jest, by za pośrednictwem otwartej formuły rozmawiać na kluczowe z punktu widzenia demokracji przedstawicielskiej tematy, ułatwiać zrozumienie i stosowanie jej procedur oraz pobudzać zaangażowanie publiczne.

Wacław Komarnicki – Minister Sprawiedliwości (1942-1944) w swoim londyńskim gabinecie.
fot. Czesław Datka (zbiory NAC)

Spotkanie ekspertów prawa wyborczego z toruńskimi licealistami pt. „Wyborczy pierwszy raz” w lutym 2010 roku
fot. Ireneusz Chelminiak

Wykłady im. prof. dr. Wacława Komarnickiego

Jednym ze sztandarowych projektów Centrum Studiów Wyborczych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika jest organizacja cyklu wykładów im. prof. dr. Wacława Komarnickiego.

Patron wykładów był wybitnym specjalistą z zakresu prawa konstytucyjnego, wykładawcą m.in. na Uniwersytecie Stefana Batorego i Uniwersytecie Oksfordzkim, oraz działaczem politycznym (m.in. posłem, a później Ministrem Sprawiedliwości w Rządzie Londyńskim) pierwszej połowy dwudziestego wieku.

Wykład organizowany jest cyklicznie, co najmniej raz w roku. Z reguły odbywa się w Światowy Dzień Wyborów, przypadający w pierwszy czwartek lutego każdego roku.

Słuchaczami wykładów są nie tylko pracownicy i studenci Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, ale przede wszystkim praktycy prawa wyborczego, w tym komisarze wyborczy i pracownicy delegatur Krajowego Biura Wyborczego.

Prelegentami są wybitni przedstawiciele polskiej doktryny i praktyki prawa wyborczego, zaś podejmowane zagadnienia dotyczą węzłowych problemów tej dziedziny prawa. Wykłady mają charakter specjalistyczny, ale służą także popularyzacji problematyki prawa wyborczego.

Dotychczas miały miejsce trzy prelekcje: prof. dr. hab. Bogusława Banaszaka (Uniwersytet Wrocławski) „Zalety i wady wyborczego systemu proporcjonalnego”, ministra Kazimierza W. Czaplickiego (Kierownik Krajowego Biura Wyborczego) „O potrzebie stabilności prawa wyborczego. Wybrane problemy” oraz prof. dr. hab. Krzysztofa Skotnickiego (Uniwersytet Łódzki) „Funkcje wyborów a wielkość okręgów wyborczych”.

3 lutego 2011 roku kolejny wykład im. prof. dr. Wacława Komarnickiego, zatytułowany „Partycypacja wyborcza kobiet – wyzwania i dylematy”, wygłosił prof. dr. hab. Arkadiusz Żukowski z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Prof. dr. hab. Arkadiusz Żukowski
fot. zbiór prywatny

Dane teleadresowe

Sekretariat obchodów

Centrum Studiów Wyborczych UMK
ul. Gagarina 15, 87-100 Toruń
tel. 56 611 41 29 · ged2011@umk.pl
www.csw.umk.pl/ged

Noclegi oraz miejsce obchodów

Hotel Bulwar
ul. Bulwar Filadelfijski 18, 87-100 Toruń
tel. 56 623 94 00 · recepcja@hotelbulwar.pl
www.hotelbulwar.pl

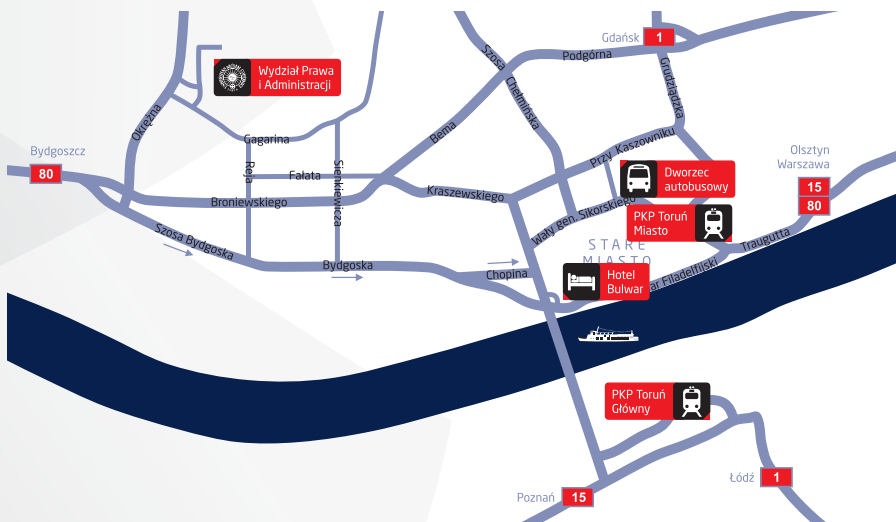
Akcja „Młodzi głosują”

Wydział Prawa i Administracji UMK
ul. Gagarina 15, 87-100 Toruń

Hotel Bulwar. Widok z mostu

Schematyczny plan dojazdu

Organizatorzy

